

Dosarul nr. 2ra-1336/23
2-21142967-01-2ra-23082023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. A. Ojoga)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. N. Budăi, G. Dașchevici, A. Bostan)

ÎNCHEIERE

29 mai 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componență:

Președinte, judecător

Judecători

Stela Procopciuc

Ion Malanciuc

Oxana Parfeni

examinând admisibilitatea recursului declarat de Adrian Racu,
în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Adrian Racu împotriva Companiei Aeriene „Air Moldova” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la anularea ordinului, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru absența forțată de la muncă și repararea prejudiciului moral,
împotriva deciziei din 27 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Adrian Racu și menținută hotărârea din 03 octombrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă :

La 24 septembrie 2021, Adrian Racu a depus cerere de chemare în judecată împotriva CA „Air Moldova” SRL cu privire la anularea ordinului, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru absența forțată de la muncă și repararea prejudiciului moral (f. d. 2-5).

În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamantul Adrian Racu a indicat că a activat la CA „Air Moldova” SRL din data de 01 octombrie 2008 în funcția Șef Serviciu litigii și asistență juridică, concomitent a executat funcțiile secretarului consiliului de administrație al CA „Air Moldova” SRL.

Prin ordinul nr. 311/p din 27 noiembrie 2018 privind aplicarea sancțiunii disciplinare lui Adrian Racu, a fost desfăcut din data de 28 noiembrie 2017 contractul individual de muncă nr. 391 din 01 octombrie 2008 încheiat între CA „Air Moldova” SRL și Adrian Racu - Șef al Serviciului litigii și asistență juridică, conform prevederilor art. 86 alin. (1) lit. g) din Codul muncii - încălcarea repetată, pe parcursul unui an a obligațiilor de muncă, dacă anterior salariatul a fost sancționat disciplinar.

Ordinul nr. 311-p din 27 noiembrie 2018 privind aplicarea sancțiunii disciplinare, a fost contestat în instanța de judecată.

Astfel, prin hotărârea din 08 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ordinul nr. 311-p din 27 noiembrie 2018 a fost anulat cu restabilirea lui în funcția de Șef al Serviciului litigii și asistență juridică în cadrul CA „Air Moldova” SRL.

La 09 decembrie 2020, CA „Air Moldova” SRL a emis ordinul nr. 246/p cu privire la restabilirea lui la locul de muncă, prin care a executat hotărârea din 08 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

La 25 iunie 2021, CA „Air Moldova” SRL a emis ordinul nr. 107/p, prin care a anulat ordinul nr. 246/p din 09 decembrie 2020 drept temei invocând decizia din 24 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost casată hotărârea din 08 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

A considerat că prin ordinul nr. 107/p din 25 iunie 2021, CA „Air Moldova” SRL a încetat neîntemeiat și ilegal contractul individual de muncă nr. 391 din 01 octombrie 2008 încheiat între CA „Air Moldova” SRL și Adrian Racu, Șef al Serviciului litigii și asistență juridică.

Contrar prevederilor art. 81 alin. (1) și (3) din Codul muncii, ordinul nr. 107/p din 25 iunie 2021 nu conține referire la articolul, alineatul, punctul și litera corespunzătoare din lege.

Drept urmare, în astfel de circumstanțe, anularea ordinului nr. 246/p din 09 decembrie 2020 și încetarea contractului individual de muncă nr. 391 din 01 octombrie 2008 în baza ordinului nr. 107/p din 25 iunie 2021 sunt neîntemeiate și ilegale.

În drept, reclamantul Adrian Racu și-a întemeiat pretențiile în temeiul dispozițiilor art. 43 din Constituția Republicii Moldova, art. 5, 6, 9, 10, 89, 90, 208, 327, 329, 330, 354, 355 din Codul muncii, art. 166, 167, 168 din Codul de procedură civilă.

Reclamantul a solicitat anularea ordinului nr. 107/p din 25 iunie 2021 emis de CA „Air Moldova” SRL, restabilirea la locul de muncă, obligarea CA „Air Moldova” SRL să-i compenseze salariul pe care nu l-a primit drept urmare a privării ilegale de a munci și prejudiciul moral care i-a fost cauzat.

La 25 octombrie 2021, Adrian Racu a depus cerere privind concretizarea pretențiilor, solicitând anularea ordinului nr. 107/p din 25 iunie 2021, restabilirea la locul de muncă, obligarea CA „Air Moldova” SRL să-i compenseze salariul pe care nu l-a primit drept urmare a privării ilegale de a munci și prejudiciul moral care i-a fost cauzat în mărime de 100 000 de lei (f. d. 12-15).

Prin hotărârea din 03 octombrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost respinsă cererea de chemare în judecată depusă de Adrian Racu, ca fiind neîntemeiată (f. d. 119, 124-127).

Prin decizia din 27 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Adrian Racu și menținută hotărârea din 03 octombrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f. d. 158, 159-169).

În consolidarea soluției adoptate, instanța de fond și instanța de apel au constatat că prin hotărârea din 08 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă cererea de chemare în judecată depusă de Adrian Racu, fiind anulate ca ilegale ordinul CA „Air Moldova” SRL nr. 74 din 13 noiembrie 2017

privind organizarea anchetei de serviciu în privința lui Adrian Racu, Șef al Serviciului litigii și asistență juridică, ordinul CA „Air Moldova” SRL nr. 294/p din 13 noiembrie 2017 privind suspendarea contractului individual de muncă încheiat cu Adrian Racu, ordinul CA „Air Moldova” SRL nr. 311-p din 27 noiembrie 2017 privind aplicarea sancțiunii disciplinare lui Adrian Racu, conform art. 86 alin. (1) lit. g) din Codul muncii. A fost restabilit Adrian Racu în funcția de Șef al Serviciului litigii și asistență juridică, în cadrul CA „Air Moldova” SRL. S-a încasat de la CA „Air Moldova” SRL în beneficiul lui Adrian Racu salariul mediu pentru absența forțată de la muncă începând cu data de 28 noiembrie 2017 și până la data de 07 decembrie 2020, în sumă de 991 152,96 de lei, suma de 26 347,10 de lei cu titlu de prejudiciu moral, salariul mediu pentru perioada de lipsă forțată de la muncă în temeiul suspendării contractului individual de muncă începând cu data de 14 noiembrie 2017 și până la data de 27 noiembrie 2017 inclusiv, în sumă de 12 546,24 de lei. S-a dispus executarea imediată a hotărârii în partea restabilirii lui Adrian Racu în funcție și a încasării salariului mediu lunar în sumă de 26 347,10 de lei. S-a încasat de la CA „Air Moldova” SRL în beneficiul statului suma de 30 610,96 de lei cu titlu de taxă de stat.

Prima instanță și instanța de apel au stabilit că, în temeiul hotărârii din 08 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost eliberat titlul executoriu în vederea restabilirii lui Adrian Racu în funcție și a încasării salariului mediu lunar în sumă de 26 347,10 de lei (f. d. 6).

Totodată, instanțele de judecată ierarhic inferioare au reținut că, întru executarea hotărârii din 08 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, CA „Air Moldova” SRL a emis ordinul nr. 246/p „Cu privire la restabilirea la locul de muncă a dlui Adrian Racu”, fiind dispusă restabilirea la locul de muncă a lui Adrian Racu în funcția de Șef al Serviciului litigii și asistență juridică, Departamentul juridic și achitarea a un salariu mediu pentru absență forțată de la lucru, în conformitate cu art. 256 alin. (1) lit. d) și alin. (2) din Codul de procedură civilă (f. d. 7).

Instanța de fond și instanța de apel au menționat că prin decizia din 24 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, menținută prin încheierea din 01 iunie 2022 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis apelul declarat de CA „Air Moldova” SRL, casată hotărârea din 08 decembrie 2020 Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și emisă o nouă hotărâre, prin care a fost respinsă cererea de chemare în judecată depusă de Adrian Racu (f. d. 68-84).

Astfel, ținând cont de faptul că prin decizia din 24 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, hotărârea din 08 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost casată, instanțele de judecată ierarhic inferioare au conchis că pârâta/intimata CA „Air Moldova” SRL, întemeiat prin ordinul nr. 107/p din 25 iunie 2021 „Cu privire la anularea ordinului privind restabilirea la locul de muncă a dlui Adrian Racu”, a dispus anularea ordinului nr. 246/p „Cu privire la restabilirea la locul de muncă a dlui Adrian Racu” (f. d. 8).

La 22 august 2023, prin intermediul oficiului poștal, Adrian Racu a declarat recurs împotriva deciziei din 27 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii

instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a cererii de chemare în judecată (f. d. 172-179).

În motivarea recursului, recurentul Adrian Racu a indicat că ordinul nr. 246/p din 09 decembrie 2020 este un act de executare a hotărârii judecătorești, fiind emis de intimată în conformitate cu art. 254 din Codul de procedură civilă, art. 89 alin. (3) și 356 din Codul muncii.

A învederat că executarea hotărârii judecătorești este o fază finală și distinctă a procesului civil.

Astfel, ordinul nr. 246/p din 09 decembrie 2020 și-a produs efectele la data emiterii și, ca urmare, nu mai poate fi revocat.

Reieșind din faptul că ordinul nr. 246/p din 09 decembrie 2020 este un act de executare a hotărârii judecătorești privind reintegrarea la serviciu, în conformitate cu prevederile art. 157 din Codul de executare, ordinul menționat nu poate fi revocat nici de instanța de judecată și nici de angajator.

A precizat că prin decizia din 24 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău și decizia suplimentară din 01 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dispus anularea ordinului nr. 246/p din 09 decembrie 2020, prin care a fost executată hotărârea din 08 decembrie 2020, în partea restabilirii la locul de muncă. Respectiv, ordinul nr. 246/p din 09 decembrie 2020 nu a constituit obiectul judecării deciziei din 24 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Drept urmare, caracterul obligatoriu al deciziei din 24 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău nu se răspândește asupra ordinului nr. 246/p din 09 decembrie 2020 și nu constituie temei pentru anularea acestuia.

A remarcat că circumstanțele enunțate denotă ilegalitatea ordinului nr. 107/p din 25 iunie 2021, cât și ilegalitatea încetării de către CA „Air Moldova” SRL a raporturilor de muncă cu dânsul.

În același timp, a accentuat că ordinul nr. 107/p din 25 iunie 2021 nu dispune încetarea raporturilor de muncă și nu conține referire la articolul, alineatul, punctul și litera corespunzătoare din lege.

Instanța de fond a obligat CA „Air Moldova” SRL să prezinte certificatul cu privire la muncă și salariu, însă, intimata a ignorat cererea de reclamare a probelor, iar instanțele de judecată au trecut cu vederea acest fapt și nu au contribuit la reclamarea probei respective.

Instanța de fond și instanța de apel nu au aplicat legea care trebuia să fie aplicată, și anume, art. 5, 6, 10, 81, 89 și 90 din Codul muncii.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei motivate din 27 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată în adresa părților la 05 iunie 2023, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de expediere a actului judecătoresc (f. d. 170), corespondența fiind predată oficiului poștal, la 26 iunie 2023, circumstanță ce se atestă prin ștampila ÎS „Poșta Moldovei” aplicată pe plicul anexat la cererea de recurs (f. d. 181 verso).

La materialele dosarului lipsesc careva date care ar confirma data exactă de recepționare de către recurent a copiei deciziei recurate.

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 22 august 2023, în termenul legal.

La 30 octombrie 2023, în adresa CA „Air Moldova” a fost expediată copia recursului declarat de Adrian Racu, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f. d. 186), fiind recepționată de către destinatar la 09 noiembrie 2023, circumstanță ce se atestă prin avizul de recepție anexat la actele cauzei (f. d. 187).

Până la data stabilită pentru examinarea admisibilității recursului, intimata nu și-a valorificat acest drept procedural și nu a depus referință.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră oportun de a învedera că, prin Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare 18 august 2023, cu excepția art. IV, V pct. 1-9 și 11-16 și art. VII – 01 septembrie 2023, publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 318-321 art. 570 din 18 august 2023, au fost introduse modificări în Codul de procedură civilă, inclusiv la capitolul XXXVIII – Recursul, secțiunea a 2-a, recursul împotriva actelor de dispoziție ale curților de apel.

Conform art. XI alin. (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursurilor.

În această consecvență, se deduce că admisibilitatea recursului declarat de Adrian Racu împotriva deciziei din 27 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, va fi examinată în baza temeiurilor stipulate în redacția art. 432 din Codul de procedură civilă în vigoare până la 01 septembrie 2023.

Examinând admisibilitatea recursului, fără prezența participanților la proces, în acord cu procedura specificată la art. 440 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Adrian Racu, este inadmisibil, pentru motivele ce succed.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă (în redacția în vigoare la data depunerii cererii de recurs).

În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în

care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procesual.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Verificând motivele de casare, invocate în recurs de către Adrian Racu, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că acestea nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, deoarece se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel și nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, verificând din oficiu, existența circumstanțelor expuse în art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, și anume dacă au fost săvârșite alte încălcări decât cele indicate ce ar constitui temei de declarare a recursului în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau dacă instanța de apel a apreciat probele arbitrar, sau dacă ar exista erori comise ce ar duce la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, nu a depistat.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că recursurile exercitate conform Secțiunii a II-a au caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Totodată, potrivit jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate instanței de

apel și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici.

Drept urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că argumentele invocate de către recurent nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

În astfel de circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a aprecia recursul declarat de Adrian Racu ca fiind inadmisibil.

Conform celor expuse, în temeiul art. 431 alin. (1) și (2), art. 433 lit. a), 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Adrian Racu împotriva deciziei din 27 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Oxana Parfeni